

DE SOVJET-UNIE IN HET NAUW

EEN ANALYSE VAN DE INTERNE EN EXTERNE INVLOEDEN OP HET BESLUIT
OM AFGHANISTAN BINNEN TE VALLEN

MINCK HERMANS

3080250

Minck J. A. Hermans

Januari 2013

3080250

Faculteit Geesteswetenschappen

Bachelor Scriptie *Politieke Geschiedenis*

Begeleider: L.C. Crump

& Internationale Betrekkingen

Universiteit Utrecht

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
HOOFDSTUK 1. EEN KORTE VOORGESCHIEDENIS	7
1.1 DE SITUATIE IN AFGHANISTAN VOOR DECEMBER 1979	7
1.2 DE SITUATIE IN MOSKOU	8
HOOFDSTUK 2. WELKE DYNAMIEKEN VERANDERDEN IN AFGHANISTAN WAARDOOR DE SOVJET UNIE GETRIGGERD WERD TE INTERVENIËREN?	9
2.1. HET TIJDPERK TARAKI.....	9
2.2 HET TIJDPERK AMIN	12
2.3. WELKE IMPLICATIES HADDEN DE POLITIEKE DYNAMIEKEN IN AFGHANISTAN?.....	14
HOOFDSTUK 3. WELKE ROL SPEELDEN DE VERENIGDE STATEN?	16
3.1 AMERIKAANSE INVLOEDEN, WAT DACHT HET KREMLIN?	16
3.2. WAT WAREN DE VERENIGDE STATEN DAADWERKELIJK VAN PLAN?	17
HOOFDSTUK 4. WAT SPEELDE ZICH IN MOSKOU AF?	20
4.1. DE VISIE VAN ANDROPOV	20
4.2. INCORRECTE INLICHTINGEN EN VERKEERDE VOORBEREIDINGEN	24
HOOFDSTUK 5. CONCLUSIE	27
LITERATUURLIJST:	29
BRONNEN	29
LITERATUUR.....	30
APPENDIX I	31

INLEIDING

Het is 24 december 1979 en een gedeelte van de wereld maakt zich op om kerstavond te vieren. De Amerikaanse families verzamelden zich rond de versierde kerstboom of maken zich klaar de middernachtsmis bij te wonen, zo niet in de Sovjet-Unie. Immers, het *Politburo* (uitvoerend orgaan van de communistische partij) heeft het Sovjetleger de opdracht gegeven Afghanistan binnen te vallen. Een memorabele gebeurtenis die nog lang in de internationale politiek zou resoneren, maar ook invloed zou hebben op de toekomst van de Sovjet-Unie.

Wat volgde was een slepend conflict dat in zijn totaliteit bijna 10 jaar geduurd heeft. De inval in Afghanistan had invloed op de geopolitieke verhoudingen, de Détente en uiteindelijk leidde het zelfs de val van het Sovjet imperium in. Hoogstwaarschijnlijk niet consequenties waar de toenmalige Sovjet beleidsbepalers rekening mee hebben gehouden, sterker, ze waren overtuigd van de juistheid van hun beslissing om Afghanistan binnen te vallen. Ondanks de voordelen van retrospectie blijft de inval van december 1979 moeilijk te verantwoorden, immers wat waren de voordelen van de inval? Volgens Zubok in *A Failed State* was de doelstelling van de Sovjet Unie om de regering van Amin, de dictatoriale leider van de Democratische Volkspartij van Afghanistan, omver te werpen en een nieuwe marionettenregering te installeren. Dat Amin zelf participeerde in de revolutie en dat hij met hulp van de Sovjet Unie samen met Taraki de troon had bestegen roept vragen op, maar dat er een grootschalige invasie voor nodig is geweest om hem af te zetten ook. Deze vragen, en vele anderen, begeleiden dit onderzoek naar de focus: Welke redenen hebben de Sovjet Unie zover gekregen een inval van Afghanistan in december 1979 te starten en waren ze er adequaat op voorbereid?

Om tot een zaligmakend antwoord te komen zullen er ook andere vragen beantwoord moeten worden. Zo is het relevant te weten of er interne kwesties speelden die van invloed waren op de inval van Afghanistan in december 1979, welke dynamieken veranderden in Afghanistan waardoor de Sovjet Unie getriggerd werd? Daarnaast wordt er gekeken naar eventuele externe factoren, hierin zal de rol van de Verenigde Staten leidend zijn. Ook zal onderzocht worden wat de situatie was in Afghanistan voor de inval, beschikte de Sovjet Unie over de juiste informatie om de inval een succes te laten worden? Voordat er onderzocht wordt welke zaken van invloed zijn geweest op de keuze van de Sovjet Unie om Afghanistan binnen te vallen, wordt er eerst een korte geschiedenis van het land gegeven.

Om deze vragen te kunnen beantwoorden zal er een beroep gedaan worden op primaire bronnen en secundaire literatuur. Via het *Cold War International History Project* zijn vele archieven betreffende de Koude Oorlog beschikbaar geworden, hier zal derhalve regelmatig aan gerefereerd worden. Tevens zal gebruik worden gemaakt van de primaire bronnen uit de *National Security Archives* van de Verenigde Staten die in 2002 openbaar zijn gemaakt. Ook wordt er gebruik gemaakt van Zubok's

A Failed State, Afghanistan: The Soviet Invasion in Perspective van Anthony Arnold en Tomsen's *The Wars of Afghanistan*. Daarnaast zal er gekeken worden naar *The Soviet-Afghan War*, geschreven door de *Russian General Staff*.

Dat de invasie van Afghanistan door de Sovjet Unie uiteindelijk een fiasco is geworden is evident. Maar in hoeverre had men dit falen af kunnen wenden? Hadden de Sovjet beleidsbepalers alternatieven, of stonden ze met hun rug tegen de muur?

HOOFDSTUK 1. EEN KORTE VOORGESCHIEDENIS

1.1 DE SITUATIE IN AFGHANISTAN VOOR DECEMBER 1979

Al sinds 1885 is de Russische invloed in Afghanistan merkbaar. Sinds deze periode kruisten de Russen en de Afghanen al meerdere keren de degenen en ook op politiek vlak is er veel interactie geweest.¹ In deze periode regeerden de Tsaren Rusland en hun expansiedrift botsten met de vrijheid van de Afghaanse stammen. Gedurende het gehele Sovjet bewind bleef men interesse houden in Afghanistan, men zag het als een waardevolle buffer tussen de Sovjet grenzen en de (voornamelijk Brits-)westerse invloedssferen.² Na de Tweede Wereldoorlog groeide de invloed van de communistische partij in Afghanistan, mede dankzij de steun vanuit Moskou. Met name op militair vlak groeide de steun door middel van het schenken van militair materiaal zoals vliegtuigen, munitie en wapens. Daarnaast kwam er ook steun in de vorm van adviseurs en experts en werden trainingskampen opgezet om de lokale soldaten op te leiden. Deze investering in Afghanistan was inmiddels al flink in de kosten gaan lopen, maar in 1978 bleek de investering succesvol. De *People's Democratic Party of Afghanistan* (PDPA) kwam aan de macht. Middels een voorspoedige *coup d'état* kwam de pro-Moskou Afghaan Mohammed Taraki aan de macht. Taraki was een communist en was er veel aan gelegen de betrekkingen met Moskou en het Politburo goed te houden. Hij was ook degene die van Afghanistan een communistische staat maakt door de *Democratic Republic of Afghanistan* (DRA) uit te roepen. Voor de Sovjet Unie was dit een grote overwinning, men zag het als een vrijwillige stap naar het communisme. Het feit dat de invloeden nu officieel uitbreidde naar Zuid-Azië werd gezien als een bevestiging van de juistheid van de communistische ideologie. Tegelijkertijd werd de invloedssfeer van de Verenigde Staten teruggedrongen naar Pakistan, dit sterkte het geloof dat het communisme op deze manier aan kracht zou winnen en dat het uiteindelijk de Verenigde Staten en hun kapitalistische ideologie zou verslaan.³

Zodra Taraki definitief aan de macht kwam heeft hij direct de hulp van de Sovjet Unie gevraagd, dit resulteerde in een overvloed aan Sovjet adviseurs en experts in alle denkbare gebieden, van militair tot politiek, men grapte dat zelfs de kok een Russische adviseur had.⁴

---

¹ A.D. Borer, *Superpowers defeated: Vietnam and Afghanistan compared* (Londen 2006) p.216

² L. Dupree, *Afghanistan* (Princeton 1973) p.37

³ P. Tomsen, *The Wars of Afghanistan: messianic terrorism, tribal conflicts, and the failures of great powers* (Philadelphia 2011) p.120

⁴ Tomsen, *The Wars in Afghanistan*, p.121

Om de samenwerking tussen Afghanistan en de Sovjet Unie te bezegelen werd er een verdrag getekend genaamd *Treaty of Friendship, Good Neighbourliness, and Cooperation*. In dit verdrag werd vastgelegd dat de Afghanen een beroep konden doen op ondersteuning van het Russische militaire apparaat indien gewenst. Voor Taraki betekende het een bevestiging van de steun van Brezjnev aan zijn communistische visie voor Afghanistan.⁵

1.2 DE SITUATIE IN MOSKOU

Brezjnev was sinds 1964 de Secretaris-Generaal van de Communistische Partij van de Sovjet Unie en hield zich voornamelijk bezig met het consolideren van de Russische macht in de mondiale politieke arena. Omdat hij zich voornamelijk op de geopolitieke betrekkingen raakte de economie van de Sovjet Unie achterop. Men spreekt ook van *De jaren van de Grote Stagnatie* omdat Brezjnev geen oog had voor economische zaken, deze tunnelvisie zou later cruciaal blijken voor de teloorgang van de Sovjet Unie. In deze periode zou de *Détente* ook meer en meer onder druk komen te staan, mede dankzij de plannen van de Verenigde Staten op raketten in West-Europa te stationeren.⁶ In een speech op 8 januari 1977 zegt Brezjnev dat het versterken van hun militaire apparaat niet gericht is op de *first strike*, het uitdelen van de eerste klap in een oorlog. Hij benadrukt dat het doel van de Sovjet Unie is om zich defensief voldoende te versterken om een eventuele aanval van een agressor, dat kan iedereen zijn, te kunnen weerstaan. De voorkeur geniet echter om een mogelijke opponent bij voorbaat af te schrikken middels het gigantische arsenaal. Brezjnev hoopte door middel van deze speech de Verenigde Staten er van te overtuigen dat er geen enkele militaire dreiging is vanuit de Sovjet Unie. Mocht deze doelstelling bewaarlijkt worden, zou Brezjnev de relatie met de VS verbeteren en creëerde dit minder zorgen over het buitenlandse beleid van de Sovjet Unie.⁷ Zodra President Carter geïnaugureerd was kwam de Russische PR machine op gang. De Speech was onderdeel van een missie van Moskou om toenadering tot de Carter administratie te zoeken. Op het moment dat de opstand in Afghanistan begon in de lente van 1979, was de toestand in Moskou gespannen.

De gezondheid van Brezjnev was inmiddels aan het aftakelen. Hij bracht veel tijd door in zijn *Dacha* en hij hield zich minder bezig met zijn politieke verantwoordelijkheden. Hierdoor nam zijn macht langzaam af, desalniettemin bleef hij eindverantwoordelijk. Andropov was nu *de facto* het politieke zwaargewicht en was de eigenlijke machthebber in de Sovjet Unie.

---

⁵ V.M. Zubok, *A Failed Empire: the soviet union in the cold war from stalin to gorbachev* (North Carolina 2007) p.261

⁶ Transcript Conversation Brezjnev en Honecker, 04/09/1979

⁷ Zubok, *A Failed State*, p.255

HOOFDSTUK 2. WELKE DYNAMIEKEN VERANDERDEN IN AFGHANISTAN WAARDOOR DE SOVJET UNIE GETRIGGERD WERD TE INTERVENIËREN?

2.1. HET TIJDPERK TARAKI

In april van 1978 vond er een coup plaats waarin de PDPA de macht overnam van de regering van Daoud, de toenmalige President van Afghanistan. Deze coup zou bekend worden onder de naam *Revolutie van de 7de Saur 1357*.⁸ De PDPA nam op bloedige wijze de macht over door Daoud en een groot deel van zijn familie te vermoorden. Binnen de PDPA kwamen Nur Muhammad Taraki en Hafizullah Amin als winnaars naar voren na een interne machtsstrijd. Taraki werd de nieuwe leider van Afghanistan. Zoals eerder besproken, was hij bereid mee te werken met het Kremlin. In zijn eerste publieke optreden claimde Taraki dat hij volgens de islam en het handvest van de Verenigde Naties zou handelen. In lijn met zijn *nonalignment* politiek onderstreepte hij dat Afghanistan geen satellietstaat zou worden. Later zei hij dat Afghanistan onafhankelijk en soeverein zou blijven, desalniettemin zou hij de vriendschappelijke banden met de Sovjet Unie aanhalen.⁹ Een aparte en ietwat paradoxale stelling. Hij zocht namelijk veel contact met Moskou en werkte mee aan het eerder genoemde vriendschappelijke verdrag tussen Afghanistan en het Kremlin. Deze situatie was voor het Kremlin, ondanks de *nonaligned* stellingname van Taraki, geen enkele reden tot zorg door het getekende verdrag. Wat wel zorgen creëerden in Moskou waren de opstanden in Afghanistan. Taraki had hervormingen doorgevoerd geïnspireerd door de Sovjet manier van werken. Op hoog tempo herstructureerde hij Afghanistan, iets wat veel kwaad bloed zette bij de moslim gemeenschap. Volgens Ustinov, Minister van Defensie van de Sovjet Unie, is 'the problem [...] that the leadership of Afghanistan did not sufficiently appreciate the role of Islamic fundamentalists',¹⁰ dit resulteerde in opstanden over het gehele land, beginnend in Herat. Hier werden ook Sovjet adviseurs gedood, waardoor de Sovjet Unie ook een direct belang had. Door het Vriendschapsverdrag had Taraki de mogelijkheid hulp te vragen aan de Sovjet Unie, maar daar stond het Kremlin niet op te wachten. Onder leiding van Gromyko en Andropov werd snel duidelijk gemaakt dat het Kremlin op 17 maart 1979 een interventie niet als een reële optie zou beschouwen. Het volk kwam in opstand tegen het regime van Taraki en Amin, mocht men interveniëren in de burgeroorlog, dan zou het Rode leger tegen het Afghaanse volk gaan vechten. Dit zou het Sovjet

---

⁸ D. S. Chandran, *Chronicling the Afghanistan Tragedy – VI The Saur Revolution gone Sour*, <http://www.ipcs.org/article/afghanistan/chronicling-the-afghanistan-tragedy-vi-the-saur-revolution-gone-sour-621.html>, 26/01/2013

⁹ K.H. Rudersdorf, *Afghanistan – Eine Sowjetrepublik?* (Reinbek 1980) p.147-149

¹⁰ Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 03/18/1979

leger tot de agressor maken tegen het Afghaanse volk, wat hun internationale politiek enorme schade zou berokkenen. Gromyko zegt er het volgende over:

Our army, when it arrives in Afghanistan, will be the aggressor. Against whom will it fight? Against the Afghan people, first of all, and it will have to shoot at them... And all that we have done in recent years with such effort in terms of détente in international tensions, arms reductions, and much more – all that would be thrown back.¹¹

Het Kremlin besloot derhalve om geen leger te sturen, maar ondersteuning, militaire training en humanitaire hulp.¹² Gromyko en Andropov waren er niet van overtuigd dat er iets te winnen viel en waren bang dat hun inspanningen op met name politieke vlakken hierdoor tevergeefs zouden zijn. In de ogen van Taraki was dit niet voldoende om het tij te keren, 'if Herat falls, [...] then the revolution is doomed'.¹³ Taraki geeft niet op en blijft vragen om extra grondtroepen om de burgeroorlog in zijn land in zijn voordeel te beslechten. In een telefoongesprek tussen Taraki en de Sovjet Premier Kosygin doet Taraki wederom het verzoek tot het leveren van grondtroepen. Hij geeft zelf aan dat ze de mankracht missen om het materieel te besturen, hierdoor is zijn verzoek om manschappen noodzakelijk, maar volgens Kosygin is zijn verzoek onhaalbaar.¹⁴ Dat Taraki zelf zegt dat er weinig steun is voor zijn revolutie vanuit het volk is een pijnlijke waarheid: 'Kosygin: Do you have support among the workers, city dwellers, the petty bourgeoisie, and the white collar workers in Herat? Is there still anyone on your side? Taraki: There is no active support on the part of the population.'¹⁵ Opvallend is dat slechts enkele uren voor het telefoongesprek tussen Taraki en Kosygin, er ook contact is geweest met Amin, Taraki's tweede man. Volgens Amin is de situatie onder controle en 'he did not express the slightest alarm about the situation in Afghanistan, and on the contrary, with Olympian tranquillity, he said that the situation was not all that complicated, that the army was in control of everything'.¹⁶ Duidelijk is dat het regime in Kabul niet geheel op dezelfde

---

¹¹ Tomsen, *The Wars in Afghanistan*, p.141

¹² Andropov-Gromyko-Ustinov-Ponomarev Report to CC CPSU on the Situation in Afghanistan, 28/06/1979

¹³ Tomsen, *The Wars in Afghanistan*, p.142

¹⁴ Transcript of Telephone Conversation Between Soviet Premier Alexei Kosygin and Afghan Prime Minister Nur Mohammed Taraki, 17/03/1979

¹⁵ Transcript of Telephone Conversation Between Soviet Premier Alexei Kosygin and Afghan Prime Minister Nur Mohammed Taraki, 17/03/1979

¹⁶ Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 17/03/1979

golflengte opereerde en er werd door de beleidsbepalers getwijfeld aan het kunnen.¹⁷ Dit zorgde voor onrust in Moskou, maar kwam de situatie in Afghanistan zelf ook niet ten goede. Naast de interne beslommingen van de Afghaanse regime, kwamen er nog meer verontrustende berichten uit Kabul. De opstandelingen zouden hulp krijgen van Pakistan, Iran, China en de Verenigde Staten. In reactie op deze steun vanuit verschillende hoeken besluit het Kremlin deze informatie naar buiten te brengen. Het Kremlin hoopt hiermee dat de internationale opinie in hun voordeel zal uitvallen en dat het de Amerikanen in diskrediet zal brengen. In een geheim document uit de archieven van de President van de Russische Federatie wordt het als volgt beschreven: 'Assign the KGB USSR and the CC CPSU Department of foreign political propaganda to prepare and send to third countries materials about the interference in the internal affairs of Afghanistan by the USA'.¹⁸ Hieruit valt af te leiden dat het de Sovjet Unie alles aan gelegen was geen gezichtsverlies te leiden door de onrust in Afghanistan. Op 20 maart 1979 komt Taraki op verzoek van Andropov, Gromyko, Ustinov en Kosygin naar Moskou. Na een kort gesprek met zojuist genoemde gaat Taraki bij Brezjnev op bezoek. Het was Brezjnev die de kogel door de kerk schoot en afzag van militaire interventie in Afghanistan halverwege 1979.¹⁹ De vooruitzichten van het verlies van de Détente en de aanstaande SALT-II onderhandelingen waren voor Brezjnev doorslaggevend.²⁰ Op advies van zijn topambtenaren en ministers, onder andere Andropov, Gromyko en Ustinov, besloot Brezjnev dat militaire interventie de Sovjet Unie meer kwaad zou doen dan dat het zou opleveren.

Op 13 september 1979 krijgt de Sovjet ambassadeur in Afghanistan het verzoek de relatie tussen Taraki en Amin te herstellen. De twee Afghaanse leiders zijn bij elkaar in onmin geraakt omdat Amin zich niet meer in dienst stelde van de revolutie. Mocht Amin niet bereid zijn zich te conformeren aan het relatie-herstel en dus de revolutie, spreekt het Kremlin over de mogelijkheid Amin te arresteren. Wel wordt hierbij aangemerkt dat dit niet door Sovjet troepen zal geschieden, dit zal door Afghaanse troepen gedaan moeten worden.²¹ Dat Amin de uiteindelijk machtsstrijd tussen hem en Taraki als winnaar wist af te sluiten is niet geheel verrassend. Amin was een sluwe en meedogenloze leider en met Joseph Stalin en Saddam Hussein als voorbeelden werd al vroeg

---

¹⁷ S. Coll, *Ghost Wars The Secret History of the CIA, Afghanistan, and Bin Laden, from the Soviet Invasion to September 10, 2001* (New York 2005) p.25

¹⁸ CPSU CC Politburo Decisions on Afghanistan, 18/03/1979

¹⁹ Record of Conversation between L.I. Brezhnev and N.M. Taraki, 20/03/1979

²⁰ Zubok, *A Failed State*, p.261

²¹ CPSU CC Politburo Decisions on Afghanistan (excerpts), 13/09/1979

duidelijk dat Amin middels bruut geweld aan het langste eind zou trekken.²² Na een vergadering van de *non-aligned countries* in Havana maakte hij een tussenstop in Moskou. Hier werd hij op de hoogte gebracht van de coup die Amin aan het plegen was in Kabul. Bij terugkomst liet Amin Taraki arresteren en op 9 oktober werd Taraki, op bevel van Amin, gewurgd in zijn cel. Achteraf gezien waren er meerdere tekenen aan de wand, Amin zat al vaker niet op dezelfde golfrequentie als Taraki. Zodra Brezjnev het nieuws van de moord op zijn favoriet Taraki hoorde werd hij woedend, 'what kind of scum is this Amin – to strangle the man with whom he participated in the revolution?'.²³

Mede door deze ontwikkelingen bleek het besluit om niet te interveniëren niet finaal, op 24 december stormden de Russische tanks de grens van Afghanistan over.

2.2 HET TIJDPERK AMIN

Meeliftend op de *rise to power* van Taraki, plaveidde Hafizullah Amin zijn eigen pad naar het leiderschap van Afghanistan. Zodra Amin aan de macht kwam in Afghanistan was zijn hoogste prioriteit een schoonmaak van het personeel in Kabul. Iedereen die een Taraki sympathisant was werd op brute wijze omgelegd. Hiermee bevestigde en verstevigde Amin zijn reputatie als meedogenloze dictator die het gebruik van bruut en excessief geweld niet schuwde. Nagenoeg de gehele leiding van Afghanistan werd geëxecuteerd waardoor er nauwelijks meer mensen en ervaring was om aan het land leiding te geven. Voor de Sovjet Unie zorgde deze omwenteling in de partijtop ook voor de nodige problemen, daar de mensen met wie ze goede contacten onderhielden immers verdwenen waren. Daar Amin zelf niet bijzonder goede banden onderhield met Moskou maakte de situatie des te problematischer, immers de vorderingen die de revolutie in 1978 heeft gemaakt 'along the path of socialist reform'²⁴ worden door de inspanningen van Amin ongedaan gemaakt.²⁵ Omdat Andropov, Ustinov, Gromyko en Ponomarev (verantwoordelijk voor de buitenlandse betrekkingen van de Sovjet Unie) slechts konden gissen naar de ware intenties van Amin, waren zij van mening dat men behoedzaam met de situatie om diende te gaan. Opvallend is overigens dat Moskou wel een gelukstelegram naar Amin heeft gezonden.²⁶ Zojuist genoemden

---

²² Zubok, *A Failed Empire*, p.261

²³ Zubok, *A Failed Empire*, p.262

²⁴ "Our Future Policy in Connection with the Situation in Afghanistan", April 1 1979, *CWIHP Bulletin*, vol. 3 1993, p.67 – 69 in: Zubok, *A Failed State*, p.261

²⁵ Personal Memorandum from Andropov to Brezhnev, early December 1979, *Cold War International History Project Bulletin*, vol. 8-9, 1996, p. 159-160

²⁶ *Pravda*, 18 september 1979

kwamen overeen dat Amin actief benaderd diende te worden. Op deze manier wilde het Kremlin de illusie wekken dat ze Amin vertrouwden en dat hij geen enkele reden heeft om de Sovjet Unie te wantrouwen. Ook Brezjnev onderstreept dat Sovjet leiding Amin moet blijven ondersteunen. Hij voorziet dat de Afghaanse regering nog veel van de Sovjet Unie afhankelijk zal blijven, daarom stelt Brezjnev voor om de relatie niet te veranderen en de samenwerking te houden zoals deze is.²⁷ Ondanks de ongelukkige wending van de omstandigheden waren de Sovjets zich er nog immer terdege van bewust dat ze Afghanistan niet mochten verliezen, 'under no circumstances may we lose Afghanistan'.²⁸ Toch hebben de veranderingen die de coup van Amin teweeg hebben gebracht de situatie in Afghanistan nog onrustiger gemaakt dan deze al was. Het regime van Amin was alle autoriteit kwijt. De opstanden tegen zijn regime begonnen steeds grotere vormen aan te nemen en het vertrouwen in Amin kromp. Ook vanuit het leger, wat voorheen het meeste vertrouwen in Amin had, waren munitierijen aan de orde van de dag. Hele divisies vervreemde zich van hun vroegere leider en sloten zich aan bij de opstandelingen. Amin's enige antwoord was het intensiveren van wreedheden en het vermeerderen van het geweld tegen mensen die hem niet goed gezind waren.²⁹ In respons op vragen van Sovjet adviseurs over het grootschalige uitroeien van hele stammen zei Amin het volgende: 'You don't know our people! If any tribe takes up arms it will not lay them down. The only solution is to destroy them all, from big to small! Such are our traditions.'³⁰

Afgezien van de ruis op de lijn tussen Kabul en Moskou, hadden Brezjnev en de zijnen nog een reden om het beleid van Amin niet te bejubelen. Amin was namelijk voornemens een meer uitgebalanceerd buitenlands beleid te voeren. Met andere woorden, toenadering te zoeken tot het Westen en de Verenigde Staten in het specifiek. Moskou was huiverig voor de mogelijkheid dat Amin een politieke koers zou varen die meer overeen zou komen met de interesses van Amerika, iets wat volgens Andropov, Gromyko, Ustinov en Ponomarev ontoelaatbaar zou zijn.³¹ De achterliggende reden van de "koerswijziging" zou te vinden zijn in het verslechterde situatie rondom de opstand. De zogenaamde contrarevolutie begon aan kracht te winnen en de kansen op een overwinning van de regering begonnen met rasse schreden te slinken. Volgens Von Borcke had Amin een leger van 80.000 manschappen, terwijl hij minstens 300.000 mannen nodig diende te

---

²⁷ Excerpt from transcript, CPSU CC Politburo meeting, 20/09/1979

²⁸ Transcript of CC CPSU Politburo Session 17-18/03/1979

²⁹ A.A. Lyakhovsky, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan and the Seizure of Kabul, December 1979', *Cold War International History Project, Working Paper 51*, januari 2007, p. 3

³⁰ Lyakhovsky, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan' p. 4

³¹ Andropov-Gromyko-Ustinov Ponomarev Report to the CC CPSU on the Situation in Afghanistan, October 29, 1979, in: A.A. Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghanistan* (Moskou 1995) p.102

hebben om de opstand te beëindigen.³² Dankzij de hachelijke situatie waarin Amin zich nu bevond, besloot hij toenadering te zoeken tot de Verenigde Staten. Zijn doel was om het Afghaanse leger, dat onder zijn leiding stond, niet meer volledig afhankelijk te maken van de Sovjet hulp.³³ In deze boude poging zijn leger te versterken nam Amin een groot risico, hij vroeg immers de Sovjet Unies aartsvijand hulp. Deze steun zou Amin van Amerikaanse zijde niet krijgen. De Amerikanen waren februari 1979 niet vergeten, de maand waarin de Amerikaanse ambassadeur Adolph Dubs gedood werd in Kaboel.³⁴ Naast deze tragische gebeurtenis stonden ook de anti-Amerikaanse gevoelens van Amin nog vers in het geheugen. Dat Amin kon rekenen op Amerikaanse steun was bij voorbaat reeds uitgesloten. Inlichtingen van de KGB suggereerden dat Amin een agent van de CIA was en dus voor de Verenigde Staten werkzaam was.³⁵ Daar men hier niet volledig zeker van was, werden er in eerste instantie geen maatregelen getroffen. Het verklaarde, in de ogen van de politieke leiding in Moskou, wel waarom Amin toenadering zocht tot het Westerse kamp. Tijdens een symposium in Noorwegen in 1995 reageerde voormalige CIA directeur Turner op aantijgingen dat Amin wellicht een CIA agent is geweest:

“Was Hafizullah Amin an agent of the CIA?” former CIA director Stansfield Turner replied: “I have heard many times about Amin’s ties with the CIA and the US. I ought to say that they ascribe more things to us than we were able to do. Afghanistan was not a first priority problem for us; we had many more other problems. And even today we have limited interest in it.”³⁶

Turner zegt duidelijk dat de Verenigde Staten geen directe interesse had in de situatie in Afghanistan en ook geen contact had met Amin.

2.3. WELKE IMPLICATIES HADDEN DE POLITIEKE DYNAMIEKEN IN AFGHANISTAN?

Kijkend naar de veranderende dynamieken in het politieke klimaat van Afghanistan, waren er voor de politieke leiders in Moskou voldoende redenen om ongerust te worden. De transformatie van een

---

³² A. von Borcke, "Die sowjetische Interventionsentscheidung. Eine Fallstudie zum Verhältnis sowjetischer Aussen- und Innenpolitik", in: H. Vogel, *Die sowjetische Intervention* (Baden-Baden 1980) p.169

³³ L. Dupree, *Afghanistan*, (Princeton 1973) p.2

³⁴ C. F. Ostermann, *Introduction*, *CWIHP Bulletin* 14/15, 2003-2004, p.1

³⁵ Lyakhovsky, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan' p.5

³⁶ Lyakhovsky, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan' p.5

satellietstaat van de Sovjet Unie naar een risicostaat aan de grenzen van de Sovjet invloedsferen was voor de politieke leiding in het Kremlin zorgelijk. Dat ze het gevoel hadden grip te verliezen op de regering in Kabul is gezien de ontwikkelingen te verklaren. Een communistisch-gezinde Taraki, die zich conformeerde aan de wensen van de Sovjet Unie maakte het voor Brezjnev c.s. relatief makkelijk te orkestreren. De interne problemen in Afghanistan waren niet van zorg voor het Kremlin, maar konden wel het leiderschap van Taraki destabiliseren. De opstand in Afghanistan stabiliseren viel absoluut binnen de interesses van Brezjnev, immers zou dit de plek op de troon van Taraki enorm verstevigen. Echter de risico's van gezichtsverlies, internationale ongeloofwaardigheid, problematiseren van de relatie met de VS en verlies van de Détente wogen hier geenszins tegenop.

Nadat Amin aan de macht gekomen was, veranderde de zaak enigszins. De Russen waren hun marionet in Kabul kwijt en omdat Amin de partij zuiverde van alle communistische en Taraki sympathisanten werd de invloed van de top van het Politburo aanmerkelijk kleiner. Omdat de leiding in Moskou zijn werkelijke bedoelingen niet kon achterhalen besloot men af te wachten en de situatie te laten voor wat het is. Toen de politieke leiders van de Sovjet Unie ter oren kwam dat Amin contact zocht met de Verenigde Staten veranderde de zaak aanmerkelijk. Deze politieke koerswijzing van communistische satellietstaat naar staat onder gezag van een niet-communistisch gezinde dictator was voor de Sovjet Unie angstig. De politieke dynamieken in Afghanistan zette de situatie omtrent een invasie van Sovjet troepen op scherp. Uiteindelijk besluiten Andropov, Gromyko, Suslov en Ustinov dat het voor de Sovjet Unie het gunstigst is om Amin af te zetten en Babrak Karmal, een marionet en banneling, aan de macht te krijgen.

HOOFDSTUK 3. WELKE ROL SPEELDEN DE VERENIGDE STATEN?

In een wereld die gedomineerd werd door twee supermachten, was polariteit het toverwoord. De kwestie die zich in Afghanistan afspeelde was daar geen uitzondering op. De rol van de Verenigde Staten is derhalve geen verrassing, maar welke rol de Verenigde Staten daadwerkelijk speelden is niet geheel duidelijk. De discrepantie tussen de rol die Amerika in de ogen van de Sovjet Unie dacht te spelen en de rol die zij daadwerkelijk hebben gespeeld is een relevant verschil ten tijde van de Koude Oorlog.

3.1 AMERIKAANSE INVLOEDEN, WAT DACHT HET KREMLIN?

Gedurende de gehele Koude Oorlog is de Sovjet Unie er altijd van overtuigd geweest dat het de missie van de Verenigde Staten was om het communisme uit te roeien. Als we kijken naar de *Red Scare* in Amerika, de oorlog in Vietnam en de wapenwedloop is deze gedachte niet geheel ongegrond. Daar de Verenigde Staten baat had bij teloorgang van het Sovjet imperium is de relevante vraag voor dit onderzoek welke invloed de Verenigde Staten had in de besluitvorming betreffende de invasie op 24 december 1979?

Zoals reeds is besproken, is het duidelijk dat de Verenigde Staten wel degelijk een rol hebben gespeeld in Afghanistan, wat nog niet duidelijk is welke rol dat geweest is. Na de Saur Revolutie van Taraki waren veel islamieten ontevreden over de nieuwe hervormingen in Afghanistan. Deze ontevredenheid leidde tot een opstand waarin de Amerikanen een rol speelden. De Amerikanen zouden de opstandelingen namelijk hebben geholpen middels het leveren van wapens. De Amerikaanse invloed in Afghanistan werd derhalve indirect voelbaar voor de Sovjet Unie. In geheime documenten van de Sovjet Unie wordt vaker dan eens gemeld dat de VS de opstandelingen helpt en een poging wil doen hun invloed in Afghanistan te vergroten.³⁷ Taraki vraagt gedurende het jaar 1979 vaak om Sovjet steun met als doel de opstand in Herat te onderdrukken.³⁸ Dat de Amerikanen ook daadwerkelijk steun leverden aan de Moedjahedien, de anti-communistische opstandelingen, maakt Robert Gates duidelijk in zijn memoires *From The Shadows*. Gates was de toenmalig directeur van de CIA (Central Intelligence Agency) en onderschrijft dat de Verenigde Staten betrokken waren in Afghanistan. Het betrof het ondersteunen van de Moedjahedien in zowel financieel, als militair opzicht en de VS begon hier al geruime tijd voor de Sovjet inval mee, zo'n half jaar.

---

³⁷ Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 17/03/1979

³⁸ The complete Kosygin-Taraki telephone conversation, 18/03/1979

De Amerikanen waren duidelijk betrokken in Afghanistan voor de Sovjet inval, middels ondersteuning van de Moedjahedien was hun bemoeienis duidelijk. Maar was de leiding in Moskou ook bang voor grotere bemoeienis dan de rol als wapenleverancier? Volgens een telegram van Vance (*Secretary of State* in de regering van President Carter) was het noodzakelijk dat de Verenigde Staten zich niet meer zoveel in Pakistan lieten zien. Dit zou het idee geven dat Amerika zich met meer bezig hield dan louter en alleen materiele steun in de vorm van wapens.³⁹

Echter, een andere grote bezorgdheid die in het Kremlin rondspookte had te maken met Iran. De invloed van de Verenigde Staten in Iran was al enige tijd groot. Het was algemeen bekend dat de toenmalige Shah, Shah Mohammed Reza Pahlavi, pro-westers was. De Verenigde Staten hadden nauwe banden met Teheran in die periode en uiteraard speelde olie hier een grote rol in. De Verenigde Staten waren nog altijd afhankelijk van de olie reserves in de Perzische Golf, wat ook hun aanwezigheid in dit gebied verklaarde. Toen de Shah aan het begin van 1979 werd afgezet door een volksofstand kwamen de Amerikaanse interesses in Iran in het geding. In de ogen van het Kremlin was er nu voor de Amerikanen een aanleiding om hun militaire aanwezigheid te laten gelden. De angst leefde dat de supermacht Amerika nu zou laten zien dat zij de baas zijn, ook aan de grenzen van het Sovjet rijk. Toen de Amerikaanse ambassade in Teheran aangevallen en overgenomen werd door Iraanse islamitische fundamentalisten, was de leiding van de Sovjet Unie ervan overtuigd dat de Verenigde Staten zouden ingrijpen. Hun militaire superioriteit zou nu tentoon gespreid worden. De Russische ambassadeur in Washington, Anatoly Dobrynin, speelde een belangrijke rol in de communicatie tussen beide supermachten. Ondanks toezeggingen van de Brzezinski, de Amerikaanse *Security Advisor* voor President Carter, dat er geen militaire operatie zou volgen omdat het de gegijzelden niet ten goede zou komen, was de Sovjet top niet gerust.⁴⁰ Men bleef bang voor een militaire interventie van de Verenigde Staten in Iran.⁴¹

3.2. WAT WAREN DE VERENIGDE STATEN DAADWERKELIJK VAN PLAN?

Dat de Verenigde Staten in de Perzische Golf en in de Indische Oceaan actief waren is geen geheim. Zoals reeds besproken hebben de Amerikanen een rol gespeeld in het bewapenen van de Moedjahedien en waren ze met hun militaire vloot aanwezig in de Perzische Golf en de Indische Oceaan. Voor de Sovjet Unie was dit dreigend conform Koude Oorlog denken en waren ze bang voor (militaire) bemoeienis van Amerika in Afghanistan. Voor de Verenigde Staten zelf lag de situatie

---

³⁹ Transcript of 'The Intervention in Afghanistan and the Fall of Détente', *Nobel Symposium september 17-20 1995*, p.35

⁴⁰ Zubok, *A Failed State*, p.262

⁴¹ Transcript of 'The Intervention in Afghanistan and the Fall of Détente', p.52 - 56

anders. Volgens William Odom, Brzezinski's assistent gedurende deze periode en zelf generaal in het Amerikaanse leger, was het zo dat 'the United States did not care very much about what was happening there', 'my feeling was that the United States had lost interest in Afghanistan many years before – that it had pretty much decided that it was in the Soviet sphere of influence. We would not go in and stir up trouble'.⁴² Hiermee stelt hij duidelijk dat de Verenigde Staten weinig tot geen interesse hadden in Afghanistan, ondanks het feit dat de Sovjet Unie hiervan overtuigd was. De Verenigde Staten hadden hun prioriteiten liggen in Iran, waar de val van de Shah hun invloed sterk deed inkrimpen. De Verenigde Staten hadden het gevoel dat het *sphere of influence* sterk aan het afnemen was. Dit resulteerde in gespreken door de Amerikaanse top over hun aanname dat de 'strategic position was collapsing'.⁴³ Dat ze niet bezorgd waren over de situatie in Afghanistan wordt duidelijk in het volgende bericht:

The US charge d'affairs reported to the State Department: We have been observing for 18 months how this Marxist party (the PDPA) has been destroying itself...By way of illustration: if you take the list of ministers who were confirmed in April 1978 there have been 25 changes among them. The number of changes among deputy ministers is even greater – 34. One purge follows another and it is difficult to imagine how the regime manages to survive. Part of the answer to this question is, of course, the brutal repression of the identified opposition. The number of murdered political prisoners has evidently reached 6,000 but the number of those held in political prisons and who have been imprisoned in them is possibly four times this number...⁴⁴

Ondanks de gebrekkige interesse waar vele bronnen zich over uitspreken, zet President Carter op 3 juli 1979 zijn handtekening onder een bevel om *Operation Cyclone* ten uitvoer te brengen. Een operatie die bestond uit het helpen van de lokale Moedjahedien middels financiële middelen. Naast de financiële hulp die geleverd werd, zou de *Elite Special Activities Division* ook assisteren in het trainen van de Moedjahedien. Deze divisie was hier verantwoordelijk voor en had als doel om onrust te stoken in Afghanistan.⁴⁵ Naast de financiële steun die de *Elite Special Activities Division* moest leveren, werd er ook een propaganda actie op touw gezet met als doel 'The worldwide

---

⁴² Transcript of 'The Intervention in Afghanistan and the Fall of Détente', p.38

⁴³ Transcript of 'The Intervention in Afghanistan and the Fall of Détente', p.37

⁴⁴ Spetsial'nyy byulleten' Instituta Vostokovedeniya AN SSSR [Special Bulletin of the USSR Academy of Science Institute of Oriental Studies] No 5, pp. 135-136. "Nauka", 1986. In: A.A. Lyakhovskiy, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan and the Seizure of Kabul, December 1979', *Cold War International History Project*, Working Paper 51, januari 2007, p.4

⁴⁵ R.M. Gates, *From the Shadows: The Ultimate Insiders Story of Five Presidents and How they Won the Cold War* (New York 1996) p. 146

distribution of non-attributable propaganda to expose the leftist Afghan government as despotic and subservient to the Soviet Union and...Publicize the efforts of the Afghan insurgents to regain their country's sovereignty'.⁴⁶ Deze bron is pas in 2004 vrijgegeven en schijnt nieuw licht op de rol van de Verenigde Staten. Het bewijst dat de VS wel degelijk betrokken was in Afghanistan. Ze hebben zich bezig gehouden met geheime operaties om de Sovjet Unie te dwarsbomen. Op deze manier wisten ze het Sovjet leger naar Afghanistan te sturen. Toch blijft het de vraag in hoeverre de ondersteuning van de Verenigde Staten cruciaal is geweest. De Moedjahedien staan erom bekend, zoals ook Amin zegt, dat ze niet bereid zijn op te geven. Het is waarschijnlijk dat de Moedjahedien ook zonder de hulp van de VS door gevochten zou hebben tot de laatste snik. Zoals Brzezinski zegt over de Moedjahedien in een interview met RealNews in januari 2010: 'They just happen to have a curious complex: they don't like foreigners with guns in their country'.⁴⁷

Deze tactiek lijkt verdacht veel op de manier waarop de Verenigde Staten naar Vietnam zijn gelokt. Zo creëerden de Verenigde Staten het "Vietnam" voor de Sovjet Unie. Een groot verschil is overigens dat de Verenigde Staten in deze heel weinig te verliezen hadden. De Russische legereenheden werden naar Afghanistan gestuurd en toen de inval eenmaal plaatsgevonden had was er voor de Sovjet Unie geen weg meer terug. Mede door de Amerikaanse invloeden stond de Sovjet Unie in de wereld bekend als agressor in Afghanistan. De Amerikaanse propaganda machine werkte op volle toeren om ervoor te zorgen dat de gehele wereld het idee had dat de Sovjet Unie met brute kracht het communisme wilde verdedigen tegen opstandelingen uit het volk. Deze *Imperial Overstretch*, zoals Zubok het in *A Failed State* noemt, heeft voor een groot deel bijgedragen aan de uiteindelijke val van het Sovjet imperium. Het was het startschot voor vele nationalistische bewegingen om zich af te stoten van de Sovjet Unie, immers Afghanistan kon het ook. Overigens is de oorlog in Afghanistan geëindigd zonder winnaar of verliezer, een zogenaamde militaire patstelling. Ongetwijfeld zullen de leiders in het Kremlin dit anders hebben ervaren.

---

⁴⁶ Finding Pursuant to Section 662 of the foreign Assistance Act of 1961, as Amend, Concerning Operations in Foreign Countries Other Than Those Intended Solely for the Purpose of Intelligence Collection, Secret Document 79-1581
http://www.activistmagazine.com/images/stories/government/carter_79-1581.jpg, 23/01/2013

⁴⁷ Brzezinski interview met RealNews, *The Afghan War and the Grand Chessboard*, 13 – 15 – 17/01/2010,
http://therealnews.com/t2/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=74&jumiva l=512, 23/01/2013

HOOFDSTUK 4. WAT SPEELDE ZICH IN MOSKOU AF?

Buiten de grenzen van het Sovjet imperium was er veel aan gelegen de situatie in Afghanistan te laten escaleren. In hoofdstuk 3 is duidelijk gemaakt dat de Verenigde Staten, de andere supermacht, hier voornamelijk baat bij had. De VS heeft zelf aangestuurd op een inval van het Russische leger in Afghanistan, maar de Sovjet Unie maakt uiteraard zijn eigen beslissingen. De vraag is welke interne factoren debet zijn aan het echech 'Afghanistan'.

4.1. DE VISIE VAN ANDROPOV

Zoals eerder vermeld is de rol van de grote leider, - Leonid Brezjnev-, niet dominant geweest. Hij was nog steeds de eindverantwoordelijk en was nog steeds de persoon die zijn handtekening diende te zetten. Toch was zijn rol erg beperkt. Ziekte maakte dat Brezjnev niet meer in staat was actief leiding te geven aan het Kremlin en het Politburo. Brezjnev leidde aan verschillende ziekten en takelde zienderogen af. Het gevolg was dat hij niet meer in staat was besluiten te nemen, maar ze slechts ondertekende. Nu absolute Sovjet leider niet meer in staat was te regeren, diende er uiteraard iemand anders te bepalen wat het beste was voor de Sovjet Unie. Deze persoon zou Yuri Andropov worden, de leider van de KGB (de Sovjet geheime dienst) en lid van het Politburo. Dit maakte Andropov tot de belangrijkste en machtigste man in de Sovjet politiek bij afwezigheid van Leonid Brezjnev. Dankzij deze machtige en belangrijke positie, en bij gebrek aan significante oppositie, was Andropov in staat om zijn doelstellingen te verwezenlijken. Daar hij hoofd van de KGB was, lagen veel van deze doelstellingen in lijn met die van de KGB. Andropov zou ook de persoon zijn die Brezjnev op de hoogte houdt van hetgeen er gaande is, hiermee had hij de buitengewone macht de informatie te filteren. Andropov was in de positie te bepalen welke informatie Brezjnev zou ontvangen en kon hiermee de mening van de Russische leider sturen. Uiteindelijk zou Andropov voorstander zijn van de invasie van Afghanistan, maar hij zou hierin niet de enige zijn.⁴⁸

Waarom Andropov uiteindelijk de Sovjet Unie richting de afgrond geduwd heeft door het in een oorlog met Afghanistan te storten is niet geheel duidelijk. Ook is het niet te achterhalen of hij zich hier bewust van was. Toch zijn er enkele discrepanties in zijn beleid te achterhalen. Generaal Pavlovskiy schreef een rapport over zijn bevindingen in Afghanistan in november 1979, hierin beschreef hij hoe hij samenwerkte met het Afghaanse leger dat onder leiding van Amin stond. Hij beschrijft dat ze veel vorderingen maken op het gebied van het klaarstomen van de troepen 'for

---

⁴⁸ G.M. Kornienko, *The Cold war: Testimony of a participant*, (Moskou 1994) p.193-195

undertaking active combat operations in mountainous regions'.⁴⁹ Naast de progressie die de Russische afvaardiging maakt met de lokale legereenheden, heeft Pavlovskiy ook enkele kritische opmerkingen. Zo stelt zegt hij het opvallend te vinden dat er geen centraal gezag is over het militaire apparaat. Hij bekritiseert de synergie tussen het politieke apparaat en de militaire uitvoering in Afghanistan, maar beseft ook dat hij niet meer kan doen dan zijn aanbevelingen. Na zijn terugkeer in Moskou, welke vrij prompt was, belde hij direct Ustinov op om zijn rapport te uit te brengen. Hij werd door Ustinov afgewimpeld en toen hij uiteindelijk wel zijn verhaal mocht komen doen, vertelde Ustinov dat hij teleurgesteld was en dat Pavlovskiy zich niet aan de opdracht gehouden had (wat hij wel had gedaan). Daarna is hij nooit meer geconsulteerd of ergens voor ingezet.⁵⁰

Nu is het mogelijk dat Ustinov het vertrouwen in Pavlovskiy verloren heeft en hem niet meer geschikt vond voor actieve dienst. Het is ook mogelijk dat Ustinov geen opdrachten meer voor Pavlovskiy had. Maar de meest voor de hand liggende reden is dat hij buiten de boot viel omdat hij fel tegenstander was van een interventie. Het bovenstaande illustreert hoe tegenstanders van een interventie in november al plaats dienden te maken voor mensen die zich wel konden conformeren aan de gedachten van Andropov en Ustinov. Hiermee lijkt het aannemelijk dat Andropov al in november rekening hield met een mogelijke militaire interventie in Afghanistan.

Naast deze opzienbarende conclusie is er nog een frappante gebeurtenis die niet onvermeld mag blijven. Op 10 december 1979 werd *Chief of General Staff* N.V. Ogarkov gesommeerd zich te melden bij de top van het Politburo. Hier werd hij medegedeeld de Sovjet Unie voornemens was Afghanistan in te vallen en dat hij de eerste voorbereidingen diende te treffen. Er zou een tijdelijke introductie van 75.000 a 80.000 Sovjet troepen in Afghanistan zijn. Ogarkov's eerste reactie was woedend en hij vond het meer dan roekeloos om troepen naar Afghanistan te sturen. Voordat Ogarkov zijn betoog kon beëindigen werd hij door Ustinov ruw geïnterrupteerd, 'Are you going to teach the Politburo? Your only duty is to carry out the orders...'.⁵¹ Dezelfde dag werd Ogarkov gevraagd naar het kantoor van Brezjnev te komen, hier zat het "kleine Politburo" bestaande uit Andropov, Gromyko en Ustinov. Hier probeerde Ogarkov nogmaals de bovengenoemden te overtuigen van het feit dat een inval in Afghanistan een vreselijk vergissing zou zijn. Hij probeerde de aanwezigen te overtuigen dat het geschil met Amin middels politieke middelen opgelost diende te worden. Ogarkov richtte de

---

⁴⁹ Lyakhovskiy, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan and the Seizure of Kabul, December 1979', p.7

⁵⁰ Lyakhovskiy, 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan and the Seizure of Kabul, December 1979', p.7-8

⁵¹ Lyakhovskiy, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.109-112

aandacht op de Afghaanse tradities, die weinig gastvrij zijn als het gaat om buitenlandse troepen op hun grondgebied. Maar zijn pleidooi om een Russische inval af te wenden was tevergeefs. In het geheim werden de voorbereidingen voor de inval van Afghanistan voorbereid.⁵² Dat er niet geluisterd wordt naar een van Sovjet's hoogste militaire leiders en een veteraan op het gebied van oorlogsvoering is op zijn zachtst gezegd opvallend te noemen. Het gemak waarmee de adviezen van Ogarkov in de wind worden geslagen wakkert het vermoeden aan dat er reeds een besluit genomen is betreffende een eventuele inval. Dat Andropov *cum suis* voornemens waren Afghanistan middels militaire middelen aan hun gezag te onderwerpen lijkt daarmee evident. De politieke middelen waren verbruikt en Amin zou nog maar op een manier luisteren, een Sovjet inval.

Naast de aan Amin gerelateerde argumenten om Afghanistan binnen te vallen, bespreekt het Politburo onder leiding van Andropov nog alternatieve redenen. Deze bespreking vond plaats op 8 december 1979, vier dagen voor het uiteindelijk besluit, en werd bijgewoond door Andropov, Gromyko, Suslov en Ustinov. Gedurende deze bespreking worden enkele argumenten aangedragen waar geen historisch bewijsmateriaal voor te vinden is. Tijdens dit korte onderhoud bespreken zij redenen om Afghanistan binnen te vallen en een van deze redenen heeft te maken met de Verenigde Staten, maar is in dit onderzoek nog niet genoemd. Zo zouden Andropov en Ustinov over informatie beschikken waaruit zou blijken dat de Verenigde Staten acties aan het ondernemen zijn om een 'New Great Ottoman Empire'⁵³ te stichten. Om dit grote rijk in volle glorie te kunnen herstellen zouden verschillende staten in het zuiden van het Sovjet imperium weer veroverd moeten worden. Dit was voor de Sovjet Unie ontoelaatbaar. Overigens is het voor de huidige historici onbewijsbaar dat de Verenigde Staten dit van plan waren, wat zij in alle toonaarden ontkennen. Naast het herstellen van het Ottomaanse rijk, zouden de Verenigde Staten ook bezig zijn geweest met een plan om raketinstallaties ten zuiden van de Sovjet Unie te plaatsen. Hiervoor zouden de Verenigde Staten Afghanistan als perfecte plek hebben aangewezen daar ze vanuit dat land veel vitale strategische Sovjet objecten kunnen beschieten. Zelf geven ze als voorbeeld het ruimtevaartcentrum Baikonur dat ze als belangrijk doel beschouwen. Daarnaast zijn ze bang dat er uranium in Afghanistan is dat door Pakistan of Irak gebruikt kan worden om nucleaire wapens te ontwikkelen. Kortom men was op zoek naar redenen om een inval in Afghanistan te verantwoorden, hierbij werden argumenten aangedragen die kant nog wal raakten. Er is geen enkel bewijs te vinden dat onderschrijft dat de Verenigde Staten bezig waren met het creëren van een nieuw Ottomaans rijk en er zijn ook geen bewijzen te vinden die in de richting wijzen dat de VS bezig was met het plaatsen van raketten op

---

⁵² Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.109-112

⁵³ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.109-112

Afghaans grondgebied. Wat wel duidelijk uit de bronnen naar voren komt is dat Andropov, Gromyko en Ustinov op zoek waren naar argumenten om Afghanistan militair binnen te vallen.⁵⁴

Het uiteindelijke besluit om Afghanistan binnen te vallen werd gemaakt op 12 december 1979. De elite van het Politburo, Andropov, Gromyko en Ustinov hakte de knoop door en middels een document dat in zijn impact louter geëvenaard wordt door de geheimhouding ervan. De zojuist genoemden kwamen tot het unanieme besluit en waren ervan overtuigd dat hun beslissing 'was intended to promote the interests of strengthening the state, and pursued no other goals'.⁵⁵ Ondanks het feit dat ze ervan overtuigd waren dat het de juist stap was, is er geen schriftelijk decreet gekomen waarin de inval wordt uitgelegd. Het handgeschreven document waar de verantwoordelijken hun handtekening op gezet hebben is pas recentelijk vrijgekomen, hierin wordt nogmaals onderstreept hoe geheim het was en wie de verantwoordelijken waren toentertijd. De zin 'The execution of all these measures should be entrusted to com[rade]s. Andropov Yu. V., Ustinov D.F., and Gromyko A.A.'⁵⁶ onderschrijft de geheimhouding van het document en van de beslissing. Dat de stemming unaniem in het voordeel van een inval uitviel was niet vreemd, in deze periode wist elk lid van het Politburo dat het niet verstandig was om het oneens te zijn met de mening van de Generaal-Secretaris. Hierdoor werd eigenlijk alles altijd "ontvangen met unanieme overeenstemming". Het principe van het collectief bedoezelen van dergelijke zaken was in deze tijd aan de orde van de dag. Het document is daarnaast altijd geheim gehouden. Opvallend is echter dat een beslissing waarvan de besluitnemers overtuigd zijn dat het de interesses van de Sovjet Unie waarborgt, niet op papier kenbaar gemaakt wordt. Alle bevelen omtrent de inval werden mondeling gegeven. Wel geeft het duidelijk aan welke personen de inval geïnitieerd en uitgevoerd hebben.⁵⁷ Opmerkelijk is overigens dat de handtekening van A.N. Kosygin mist (zie: Appendix I). Hieruit is af te leiden dat de rol van Kosygin, die fel tegenstander was van een militaire inval, niet relevant is bij de besluitvorming. Hij was niet aanwezig bij de cruciale vergadering en dus ook niet verantwoordelijk. Het geeft eens te meer aan dat Andropov c.s. de beslissing zelf doorgedrukt hebben en hun doelstelling om Afghanistan binnen te vallen verwezenlijkt hebben.⁵⁸

---

⁵⁴ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.109

⁵⁵ Ibidem, p.109-112

⁵⁶ "Situation in "A". Handwritten CC CPSU Politburo Decision to Introduce Troops into Afghanistan, 12/12/1979

⁵⁷ "Situation in "A". Handwritten CC CPSU Politburo Decision to Introduce Troops into Afghanistan, 12/12/1979

⁵⁸ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.110

4.2. INCORRECTE INLICHTINGEN EN VERKEERDE VOORBEREIDINGEN

Binnen de hoogste echelons van de Sovjet Unie was er onenigheid over de kwestie Afghanistan. Hier hebben de leden van het 'small Politburo'⁵⁹, een term door Lyakhovsky bedacht voor Andropov, Ustinov en Gromyko, uiteindelijk de beslissing genomen toch hun zuiderburen binnen te vallen. Zoals gezegd werden er argumenten aangedragen om de inval te rechtvaardigen, die hoogst onwaarschijnlijk zouden zijn geweest. Er is dan ook meer dan voldoende reden om aan te nemen dat deze informatie niet middels bewijs te funderen was. Toch rest de vraag of de Sovjet Unie ook verkeerde inlichtingen hadden betreffende de inval. Was er informatie die niet correct was, verkeerd op waarde werd geschat of ronduit vergeten is? In onderstaande zal duidelijk worden dat er wel degelijk informatie verkeerd geïnterpreteerd is wat heeft bijgedragen aan het faliekant falen van de oorlog in Afghanistan.

Allereerst hebben de politieke leiders in Moskou een volledig verkeerde inschatting gemaakt van de kracht en de eenheid van de PDPA. De onenigheid binnen de partij was groot en hier speelden verschillende zaken een grote rol. Zo was er grote verdeeldheid door de verschillende etniciteiten die er binnen de partij leefden. Deze tribale verscheidenheid, wat leidde tot veel onenigheid, kon ook door de Russische adviseurs niet gelijmd worden. Dit zorgde ervoor dat men nog steeds niet in staat was om gestructureerd en doelgericht met elkaar om te gaan. Omdat men deze problematiek niet op waarde wist te schatten, heeft de top van het Kremlin zich in de vingers gesneden. Een nationale eenheid in Afghanistan zou een utopie blijken als men binnen een politieke partij niet eens tot eendracht wist te komen. Een teken aan de wand is dat de Afghanen deze problemen zelf niet wisten op te lossen, frappant is dat de Sovjet Unie hier wel verandering in dacht te brengen.⁶⁰ Het plaatsen van een marionet in de persoon van Babrak Karmal, waarvan bekend was dat hij de wil van Moskou zou volgen, zou moeten leiden tot nationale eenheid. Een absurde redenatie als je rekening houdt met het feit dat de bevolking al duizenden jaren geen consensus kenden en leven in een land waarvan de eenheid verscheurd is door verschillende volkeren. Het was een volk dat al eeuwen oorlog voert met verschillende indringers, het was voor de Afghanen onmogelijk om de Russische troepen als bevrijders te zien.⁶¹ Hier bovenop werd er ook een ideologie opgelegd die voor de lokale bevolking geen enkel herkenbare eigenschappen had. Een ideologie gebaseerd op samenwerking in een maatschappij waarin elk lokaal volk geïsoleerd leeft. Al met al een weinig vruchtbare

---

⁵⁹ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of the Afghan*, p.110

⁶⁰ Shchedrov, Letter to the CC CPSU on the situation in Afghanistan, 12/11/1981

⁶¹ L.W. Grau en M. A. Gress (ed.), *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost* (Kansas 2002) p.304

voedingsbodem om aan een onbekend volk een nieuwe ideologie op te leggen. De Sovjet Unie heeft de fout gemaakt hun eigen ideeën niet te toetsen aan het gedachtegoed van de lokale bevolking. Het lijkt te duiden op een bepaalde vorm van arrogantie om te veronderstellen dat Afghanistan beter af zou zijn als het communisme geïntroduceerd zou worden.⁶²

Een cruciaal element wat hierboven onvermeld is gebleven en wat tot op de dag van vandaag evident is gebleken in de oorlogen in Afghanistan, is de invloed van religie. De rol die de Islam speelde in 1979 is door de Sovjet beleidsbepalers grovelijk onderschat.⁶³ Omdat de invasie van gewapende troepen niet moslim was, was dit voor het gehele Afghaanse volk aanleiding voor oorlog.⁶⁴ In de Afghaanse maatschappij was de invloed van de Islam enorm, maar in Moskou is hier nauwelijks aandacht aan besteed. Gedurende de voorbereiding is hier weinig tot geen rekening mee gehouden. Dit is uiteraard enigszins opvallend gezien het feit dat Ogarkov Ustinov hier op gewezen heeft, maar Ustinov heeft hem destijds onderbroken en weggestuurd.⁶⁵ De leden van het Politburo, zo mag geconcludeerd worden, hebben te weinig aandacht besteed aan de context van Afghanistan. Immers, de opstand in Herat begon ook om religieuze redenen. Er waren derhalve redenen om aan te nemen dat de lokale opstandelingen niet zo makkelijk de handdoek in de ring zouden gooien en een krachtig verzet voeren. Iets wat ook door Taraki is bericht ten tijden van zijn smeekbede om Sovjet troepen te sturen. Dat de Sovjet Unie zelf het idee hadden dat ze verwelkomt zouden worden door de lokale bevolking toen zij op 24 december de grenzen overtrokken om Amin af te zetten en het volk te bevrijden lijkt een grote vergissing te zijn geweest. Het onderstreept de arrogantie die Andropov leek te hebben gehad en impliceert een grote dosis zelfoverschatting.

Naast de verkeerde inlichtingen over de vijand, waren er ook problemen binnen het militaire apparaat onduidelijkheden. Allereerst was er onduidelijk over de vijand, wat begon als een strijd om de PDPA te ondersteunen in hun strijd tegen de opstandelingen, bleek later een strijd tegen Amin te zijn. Uiteindelijk streden de Sovjets in een burgeroorlog aan de kant van de PDPA, iets wat de beleidsbepalers in Moskou nooit hebben willen toegeven. Zoals bekend werd de strijd gevoerd onder de vlag van een ideologische strijd. De Sovjets wilden het volk helpen door ze het socialisme bij te brengen, maar in plaats daarvan stortten ze de Afghanen in een 10-jarige oorlog die vele (onschuldige) slachtoffers geëist heeft. Een oorlog waar de ene partij getracht heeft het volk te

---

⁶² Shchedrov, Letter to the CC CPSU on the situation in Afghanistan, 12 /11/1981

⁶³ Shchedrov, Letter to the CC CPSU on the situation in Afghanistan, 12 /11/1981

⁶⁴ Grau en Gress, *The Soviet-Afghan War*, p.305

⁶⁵ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of Afghan*, p.110

helpen door ze een bepaalde ideologie bij te brengen, en waar de andere partij vocht om juist niet onder deze ideologie te hoeven leven.⁶⁶

Tevens waren de Sovjet legereenheden niet uitgerust op een guerilla-strijd in de bergen. De Sovjet legers mistte elke voorbereiding om adequaat met de vorm van oorlogsvoering om te gaan die ze in de bergen van Afghanistan zouden aantreffen. Dit was ook niet vreemd aangezien dit hun eerste, significante, ervaringen waren met dit type oorlog en in dit type landschap. Dit resulteerde in een hoop moeilijkheden bij de start van de oorlog. De Sovjets waren nog niet bekend met het terrein en het inpassen van nieuwe technologieën (zoals de helikopter en de landmijnen) duurde langer dan men had voorzien. Deze combinatie van factoren zorgde ervoor dat het Sovjet leger niet goed voorbereid naar Afghanistan toog, wat het gewenste resultaat in de weg stond.⁶⁷

Deze misvattingen en verkeerde of gebrekkige inlichtingen zorgden er uiteindelijk voor dat de oorlog bijzonder gecompliceerd werd. Het Sovjet leger was uiteindelijk, door bovengenoemde oorzaken, aan het vechten tegen de bevolking. Het was juist deze bevolking die zij wilde bevrijden van de dictatoriale leider Amin. Deze oorlog die ingezet werd om Amin af te zetten en het volk te bevrijden, leverden uiteindelijk vele onschuldige burgerslachtoffers op. Het is inmiddels evident dat een gebrekkige kennis van de processen, tradities en gewoontes in een land als Afghanistan catastrofaal is voor een goede afloop. Een accurate analyse van de ideologieën en de religies in Afghanistan had de Sovjet Unie en Afghanistan een hoop leed kunnen besparen.

---

⁶⁶ Lyakhovsky, *The Tragedy and Valor of the Afghan*, p.176

⁶⁷ Grau en Gress, *The Soviet-Afghan War*, p.306-310

HOOFDSTUK 5. CONCLUSIE

In februari 1989 trekken de Sovjet troepen zich terug uit Afghanistan op bevel van Gorbatsjov nadat in 1988 het Geneve akkoord is getekend. Een oorlog die bijna tien jaar gewoed heeft komt tot een eind. Een oorlog die vele slachtoffers heeft geëist, voornamelijk onschuldige kijkend naar de redenen waarom de Sovjets in Afghanistan aan het vechten waren.

Als we kijken naar de aanleidingen voor de tragische oorlog is uit het onderzoek duidelijk geworden dat er verschillende te vinden zijn. Kijkend naar de situatie binnen de grenzen van Afghanistan in relatie tot de machthebbers in Moskou, dan komt duidelijk naar voren dat de rol die Amin gespeeld heeft relevant is. Dat hij het gehele politieke bestel in Afghanistan ernstig destabiliseerde maakt het voor de Sovjet een moeilijke kwestie. Als Taraki aan de leiding gebleven was waren de Sovjet interesses in ieder geval gewaarborgd daar hij een communist was en pro-Moskou. In het geval van Amin lagen deze zaken anders. Ervan uitgaande dat een onstabiel Afghanistan mogelijk kwalijk voor de Sovjet Unie kon zijn, was dit voor het Politburo reden om in te grijpen. Daar bovenop komen de berichten dat Amin mogelijk toenadering tot de Verenigde Staten zou zoeken. Het was bekend dat hij een gebalanceerd beleid wilde voeren en daar paste Amerikaanse toenadering perfect in. Voor de beleidsbepalers in Moskou was dit de druppel om Amin uit van zijn macht te ontdoen. Ondanks eerdere vredige pogingen middels de politieke weg, zag men geen andere uitweg. In de internationale politiek is perceptie realiteit en in het Kremlin zag men dat Amin heulde met de vijand. In dit onderzoek is gebleken dat de Amerikanen steun verleende aan de tegenstanders van Amin en dat er geen enkel bewijs is dat hij onder een hoedje speelde met de Amerikanen. Wel was dit voor Brezjnev en Andropov een reden om de belangen van de Sovjet Unie in Afghanistan te verdedigen.

Tevens is de rol van de Verenigde Staten is aan de orde geweest. In de ogen van het Kremlin waren de Amerikanen namelijk wel degelijk van belang voor de besluitvorming omtrent de inval van Afghanistan. Dat ze de Moedjahedien bewapende en trainde was voor de Russische inlichtingendienst geen verrassing meer. Dat de Sovjets van deze inmenging reeds op de hoogte waren en niet besloten om er drastische maatregelen tegenover te stellen zegt voldoende over hun opvattingen. Moskou probeerde middels het ondersteunen van het Afghaanse leger deze Amerikaanse invloeden te minimaliseren en dit leidde ook niet tot grote zorgen in het Kremlin. Waar de beleidsbepalers in Moskou wel wakker van lagen was de situatie in Iran. De Shah viel en de Amerikaanse belangen konden daar niet meer worden behartigd. Reden voor Andropov en de zijnen om bang te zijn voor mogelijk militaire interventie van de Amerikanen aan de zuidelijke grenzen. Zodra de Amerikaanse ambassade in Teheren werd binnengevallen was het Kremlin ervan overtuigd dat Amerika zich zou laten gelden in Iran en Afghanistan, niets was minder waar. Zoals het onderzoek heeft aangetoond hebben de Amerikanen geen interesse gehad in Afghanistan, de enige interesse die de Amerikanen hadden was het zorgen voor wat opschudding. Dat het

uiteindelijk de Sovjet Unie stortte in 'hun eigen Vietnam' was voor de Amerikanen enkel een aangename verrassing. Toch heeft de Amerikaanse betrokkenheid veel invloed gehad op de besluitvorming in Moskou. Dit zou ook blijken uit de interne documenten van de Sovjet Unie.

Andropov was inmiddels de belangrijkste man in de Russische politiek en dit komt ook in de besluitvorming naar voren. In de periode voor de invasie wordt uit de verschillende primaire bronnen langzaam duidelijk dat Andropov al enige tijd speelde met de gedachte om Afghanistan militair binnen te vallen. De manier waarop het kleine Politburo omgaat met argumenten die de inval zouden tegenspreken is opvallend te noemen. Zoals Ustinov Ogarkov en zijn pleidooi wegwuift is ronduit vreemd, ook het betoog van Pavlovskiy wordt hem niet in dank afgenomen. Opvallende besluiten voor beleidsbepalers die claimen het beste voor te hebben met de Sovjet Unie. Ook de rol van Kosygin, of eigenlijk de marginale rol, werd strategisch naar de achtergrond geduwd. Dat hij uiteindelijk niet betrokken was bij het finale besluit, terwijl bekend was dat hij tegen zou stemmen, wijst toch de kant op dat Andropov graag militair wilde ingrijpen in Afghanistan. Uiteindelijk rapporteert hij aan Brezjnev een aantal redenen voor de Sovjet Unie om toch over te gaan tot actie in Afghanistan, frappant is echter dat er voor geen enkel van de opgegeven redenen enig bewijs aan te leveren is.

Deze gegevens bij elkaar duiden echter op één conclusie, dat Andropov toch de angst liet regeren en graag zag wat hij wilde zien. Zoals gezegd geldt in de politiek dat perceptie realiteit is, en de realiteit was dat Andropov *cum suis* zagen dat de Verenigde Staten stonden te popelen om in te grijpen in Afghanistan en de directe omgeving. Aannemelijk is dat dit zijn poging was om de synthese van ideologie en veiligheid te waarborgen, maar tot socialisme met een menselijk gezicht heeft nooit geleid.

Als we ons proberen in te leven in de rol van Andropov, zag hij dat de Verenigde Staten hun macht in de Perzische Golf en de Indische Oceaan aan het uitbreiden waren en dat de veiligheid van de zuidelijke grenzen aan het afbrokkelen waren. Zonder de luxe van wijsheid achteraf en uitgaand van deze feiten, is het wellicht zo gek nog niet wat Andropov gedacht heeft. De mogelijkheid bestond dat als de Verenigde Staten besloot eerder militair te interveniëren, het een grootschalige oorlog zou kunnen worden. Als dit afgewend kon worden door eerder in te grijpen in Afghanistan, in hoeverre is dit dan een volledig foute beslissing geweest? Helaas zullen we Andropov's ware redenen nooit weten daar hij deze meegenomen heeft in zijn graf. Desondanks wijzen de bewijzen die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen in deze richting.

LITERATUURLIJST:**BRONNEN**

Transcript of Telephone Conversation Between Soviet Premier Alexei Kosygin and Afghan Prime Minister Nur Mohammed Taraki, 17/03/1979

Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 17/03/1979

Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 17/03/1979

Transcript of CC CPSU Politburo Session 17-18/03/1979

Transcript of CPSU CC Politburo Discussions on Afghanistan, 18/03/1979

CPSU CC Politburo Decisions on Afghanistan, 18/03/1979

The complete Kosygin-Taraki telephone conversation, 18/03/1979

Record of Conversation between L.I. Brezhnev and N.M. Taraki, 20/03/1979

Finding Pursuant to Section 662 of the foreign Assistance Act of 1961, as Amend, Concerning Operations in Foreign Countries Other Than Those Intended Solely for the Purpose of Intelligence Collection, Secret Document 79-1581, 03/06/1979,

http://www.activistmagazine.com/images/stories/government/carter_79-1581.jpg, 23/01/2013

Transcript Conversation Brezjnev en Honecker, 04/09/1979

CPSU CC Politburo Decisions on Afghanistan (excerpts), 13/09/1979

Excerpt from transcript, CPSU CC Politburo meeting, 20/09/1979

"Situation in "A". Handwritten CC CPSU Politburo Decision to Introduce Troops into Afghanistan, 12/12/1979

Shchedrov, Letter to the CC CPSU on the situation in Afghanistan, 12/11/1981

LITERATUUR

- Adkin, M en Yousaf M., *The Bear Trap: The Defeat of a Superpower* (Havertown 2001)
- Amstutz, J.B., *Afghanistan: The first Five Years of Soviet Occupation* (National Defense University Press 1986)
- Borcke, A. von, "Die sowjetische Interventionsentscheidung. Eine Fallstudie zum Verhältnis sowjetischer Aussen- und Innenpolitik", in: H. Vogel, *Die sowjetische Intervention* (Baden-Baden 1980)
- Borer, A.D., *Superpowers defeated: Vietnam and Afghanistan compared* (Londen 2006)
- Chandran, D. S., *Chronicling the Afghanistan Tragedy – VI The Saur Revolution gone Sour*, <http://www.ipcs.org/article/afghanistan/chronicling-the-afghanistan-tragedy-vi-the-saur-revolution-gone-sour-621.html>, 26/01/2013
- Coll, S., *Ghost Wars The Secret History of the CIA, Afghanistan, and Bin Laden, from the Soviet Invasion to September 10, 2001* (New York 2005)
- Dupree, L., *Afghanistan* (Princeton 1973)
- Gates, R.M., *From the Shadows: The Ultimate Insiders Story of Five Presidents and How they Won the Cold War* (New York 1996)
- Grau L.W. en Gress M. A. (ed.), *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost* (Kansas 2002)
- Kornienko, G.M., *The Cold war: Testimony of a participant*, (Moskou 1994)
- Lyakhovsky, A.A., 'Inside the Soviet Invasion of Afghanistan and the Seizure of Kabul, December 1979', *Cold War International History Project*, Working Paper 51, januari 2007
- Lyakhovsky, A.A., *The Tragedy and Valor of Afghanistan* (Moskou 1995)
- Ostermann, C. F., *Introduction, CWIHP Bulletin* 14/15, 2003-2004
- Pravda*, 18 september 1979
- Rudersdorf, K.H., *Afghanistan – Eine Sowjetrepublik?* (Reinbek 1980)
- TheRealNews.com, Interview met Zgbiniw Brzezinski, *The Afghan War and the Grand Chessboard*, 13 - 15 - 17/01/2010, http://therealnews.com/t2/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=74&jumival=512, 23/01/2013
- Tomsen, P., *The Wars of Afghanistan: messianic terrorism, tribal conflicts, and the failures of great powers* (Philadelphia 2011)
- Welch, D.A. en Westad, O.A., (ed.), Transcript of 'The Intervention in Afghanistan and the Fall of Détente', *Nobel Symposium september 17-20 1995*
- Zubok, V.M., *A Failed Empire: the soviet union in the cold war from stalin to gorbachev* (North Carolina 2007)

APPENDIX I

Председательство в Л. Б. Трошев
 при участии: Сулейманов, Тимонин, Виноградов, Лаврицкий,
 Якубов, Д. Ф., Черныш, Ю. В., Громов, А. А., Трошев, Н. Д.,
 Кошмаров, Б. П.

ОСОБАЯ НАИКА

Р положение в "А"

Судя по информации и первоначальным
 данным, в настоящее время в Афганистане
 сложилась ситуация, требующая
 принятия срочных мер по
 обеспечению безопасности
 наших интересов в этой стране
 характера.

Вопрос, требующий решения
 ЦК, своеобразие в отношении
 в Политбюро

Осуществление всех этих мер
 должно осуществляться на м. м. Андреева,
 Ю. В., Черныш, Д. Ф., Громов, А. А.

- Поручить И. Андрееву Ю. В.,
 Чернышу Д. Ф., Громову А. А.
 организовать Политбюро ЦК
 о ходе выполнения. На секретариат
 ЦК опротестовать. № 997-секретарь ЦК 1176/125

"De situatie in "A (Afghanistan)". Handgeschreven CC CPSU Politburo besluit om Sovjet Troepen naar Afghanistan te sturen, 12 December 1979